

o hylealiuckém Chaosu. I tyto série mají mnoho desítek kapitol, a jsou tak jednou velikou sondou do dobové myšlenkové i alchymické problematiky.

Při čtení díla může vzniknout otázka, zda je lepší zvolený způsob kaleidoskopu, v němž některé korálky mohou být skvostné, jiné září méně a některé mohou dokonce i chybět (ale vzniklý obrazec může být stále krásný), či zda by nebyl lepší soustavný metodický výklad. Tradiční pojetí by dalo asi přednost druhému způsobu, je však nutno říci, že ani zvolená metoda nepostrádá zajímavosti a zaplní mezeru v naší dosavadní vědecko-historické literatuře.

Objemný svazek je doplněn více než důstojným seznamem literatury (22 stran), je ozdoben 58 (!) vyobrazeními a 12 stranami obsažného anglického resumé. Typografické a vydavatelské ztvárnění knihy je na nejvyšší úrovni.

Dílo se tak stalo významným příspěvkem k dějinám alchymie. Historici ostatních přírodovědeckých oborů jej musí svým kolegům „alchymistům“ jen tiše závidět.

JOSEF SMOLKA

Uwe Hoßfeld: Geschichte der biologischen Anthropologie in Deutschland. Von den Anfängen bis in die Nachkriegszeit.

Stuttgart, Franz Steiner Verlag, 2016. 2. přepracované a aktualizované vydání, řada „Wissenschaftsgeschichte“, 573 stran, 56 obrazových příloh. ISBN 978-3-515-11238-3

V minulém roce (2016) vyšla v druhém a rozšířeném vydání práce zasluhující z pohledu dějin přírodních věd a zejména pak kontinentální biologie bezesporu pozornost; první vydání je z roku 2005. Jedná se o syntetizující pokus o dějiny biologické antropologie v Německu, pojednané v širších kulturních a společensko-politických souvislostech. Autorem je rovněž českým čtenářům známý profesor didaktiky a dějin biologie Uwe Hoßfeld. Vzhledem k působišti autora (Friedrich-Schiller-Universität Jena) nepřekvapí, že zvláštní důraz je kladen právě na německy mluvící země, respektive tamní dobovou vědeckou oblast.

Toto druhé vydání jeho původně habilitační práce, které v kvalitní pevné vazbě zabírá téměř šest set tiskových stran a je doplněno šestapadesáti vyobrazeními, představuje biologickou antropologii jako součást věd o životě, úzce propojenou s moderní teorií evoluce ve formulaci Ch. Darwina. Právě Darwin, respektive tzv. první darwinovská revoluce představují rovněž hlavní dělicí linii časovou i problémovou.

V celkem dvanácti hlavních kapitolách, které jsou doplněny obsáhlou bibliografickou a rejstříkovou částí, autor nejdříve podrobně shrnuje stávající stav

poznání pro dějiny biologické antropologie, věnuje se periodizaci, dříve používané i aktuální terminologii. Dále shrnuje situaci před Darwinem, respektive přibližuje počátky biologické antropologie v Německu v první polovině 19. století, aby následně přešel k analýze mezinárodní spolupráce v dané oblasti a popisu výsledků. Poté je zařazeno exposé o významu E. Haeckela coby antropologa, po němž se autor věnuje institucionalizaci, etablování a vzestupu nového oboru v Německu v druhé polovině 19. století. Další dvě kapitoly jsou nutně šířeji založené a kontextualizují tento obor v souvislosti s politickou situací v Německu v první polovině 20. století, tedy v období tzv. výmarské republiky a především pak nacistického Německa. Práce je zakončena kapitolou o hlavních tendencích a směrech po roce 1945.

Obecně lze říci, že se jedná o podrobné a faktograficky velmi informativní dílo k dějinám jedné z důležitých biologických disciplín, a to nejen pokud jde o samotný předmět výzkumu, nýbrž i pro širší dobovou recepci a nazírání na biologii jako takovou. U některých kapitol se snad lze pozastavit nad poněkud užším zaměřením na situaci pouze na vybraných německých akademických pracovištích. Stejně tak by český čtenář jistě přivítal i exkurz do situace v dalších německy mluvících zemích střední Evropy, zejména pak Rakousku, kde byl – zejména ve Vídni – vývoj antropologie se situací v Německu velmi úzce spjat. To však nic nemění na skutečnosti, že se jedná o základní referenční práci pro každého, kdo se bude zajímat o dějiny antropologie (a příbuzných) oborů v 19. a 20. století i ve střední Evropě, respektive v českých zemích.

MICHAL V. ŠIMŮNEK

Renilde Loeckx. Cold War Triangle: How scientists in East and West tamed HIV. Leuven University Press v edici Lipsius Leven a s účastí EORTC Cancer Research Fund, 2017, 186 s. ISBN 978 94 6270 1137

Autorka knihy Renilde Loeckx, bývalá velvyslankyně Belgie v České republice, se potkala poprvé s profesory Antonínem Holým a Erikem De Clercqem, objeviteli nové generace účinných antivirotik na bázi acyklických nukleosid fosfonátů, v roce 2009 v Českých Budějovicích u příležitosti jejich ocenění čestnými doktoráty Jihočeské univerzity. Zaujal ji příběh o spolupráci obou vědců na objevu jedinečných sloučenin inhibujících reverzní transkriptázu HIV, ale i další virové polymerázy některých DNA virů, a na vývoji léků proti virovým infekcím člověka, zejména HIV – a to ještě ve spolupráci s Dr. Johnem Martinem, bývalým prezidentem americké farmaceutické firmy Gilead Sciences, Inc., a jeho realizačním